

Çocukların Sosyal Medya Kullanımı Üzerine Bir Araştırma¹

A Research on Children's Use of Social Media

Zafer Güney²

Öz

Bireylerin kültürel ilişkilerinde ihtiyaç duyulan etkileşim, iş birliği ve karşılıklı iletişimin yerini, gelişen teknolojik araçların kontrolü altına giren iletişim kanalları almaya başlamış, bu araçlar ile çoğunlukla klavye üzerinden iletişim biçimi kurulan bir dil oluşmuştur. Sosyal medya ile ilişki düzeyleri çocukların yaşlarına, gelişimlerine, kültürel ve çevresel faktörleri ile doğrudan bağlantılı olarak farklılıklar gösterebilmektedir. Ancak çocuklar üzerinde sosyal medyanın bıraktığı izler olumlu olabileceği gibi istenirse dahi olumsuz da olabilmektedir.

Bu çalışmada, beşinci sınıfta öğrenim görmekte olan öğrencilerin, sosyal medya kullanım düzeylerinin ve bu düzeylerin cinsiyet, paylaşım sıklığı, araçları tercih ve öğrenme yolları gibi değişkenlerle bağlantılılarının saptanması hedeflenmiştir. Bu araştırma tarama modeli kullanılarak ve 2018 yılında İstanbul ilinde öğrenim görmekte olan 222 beşinci sınıf öğrencisinin katılımı ile yapılmıştır.

Gerçekleştirilen çalışma ile öğrencilerin sosyal medya kullanım durumları; cinsiyet, sosyal ağ kullanımı, yaş, kullanılan sosyal medya araçları, paylaşım sayıları, sosyal medya ile nasıl tanıştıkları ve sosyal ağlarda aktif olma sürelerine göre incelenerek öğrencilerin sosyal medya kullanım durumları arasında farklılıklar bulunup bulunmadığına bakılmış ve elde edilen veriler ışığında neden sonuç ilişkileri ve sosyal medyanın olumsuz etkilerinin nasıl azaltılabileceği tartışılmıştır.

Araştırma sonucunda elde edilen bulgular yasal durum ve taraf olduğumuz uluslararası anlaşmalar boyutu ile tartışılarak gelecek çalışmalara yönelik düşünceler sunulmuş, sosyal medyanın çocuklar üzerindeki olumsuz etkilerinin nasıl azaltılabileceği tartışılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Sosyal medya, sosyal medya kullanımı, sosyal medyanın olumsuz etkileri

Abstract

The interaction, cooperation and mutual communication needed in the cultural relations of individuals has been replaced by the communication channels that have been under the control of the developing technological tools. The levels of relationship with social media can vary directly in relation to children's ages, development, cultural and environmental factors. However, the effects of social media on children may be positive or negative.

The aim of this study is to determine the social media usage levels of fifth grade students and their relationships based on gender, social network usage, age, social media tools, a number of shares. In the light of the data obtained, the relationship between cause and effect and the negative effects of social media are also discussed.

The survey research was used in the study and it was carried out with 222 fifth grade students who were studying in Istanbul in 2018. As a result of the research, the attitudes of students towards social media; it was searched whether there were any differences according to the social media tools of membership, duration of use, frequency of use, the average time spent on social media, and the social media tool they mostly use. The results obtained from the study were discussed legal basis and suggestions for the future researches were discussed with the negative effects of social media on children.

Keywords: Negative effects of social media, social media use, social media.

Araştırma Makalesi [Research Paper]

Submitted: 26 / 12 / 2019

Accepted: 12 / 02 / 2020

¹ Bu çalışma 02-04 Mayıs 2019 tarihinde Kırşehir'de düzenlenen 13. Uluslararası Bilgisayar ve Öğretim Teknolojileri Sempozyumu'nda sunulan bildiri özetinden türetilmiştir.

² Dr. Öğr. Üyesi, İstanbul Aydın Üniversitesi, zaferguney@aydin.edu.tr, Orcid: <https://orcid.org/0000-0003-1974-4264>

Giriş

Geleceğimizin güvencesi olan çocuklar, günümüzde sosyal medya araçlarından oldukça fazla etkilenmektedirler. Sosyal medyadan etkilenme düzeyleri çocukların yaşlarına, gelişimlerine, sosyal ve çevresel faktörlerine bağlı olarak farklılıklar gösterse de sosyal medyanın çocuklar üzerinde bıraktığı etki olumlu olabildiği gibi olumsuz da olabilmektedir.

1960'lı yıllarda ARPA-NET projesinin ortaya çıkışından, 1970'lerde TCP/IP protokolünün geliştirilmesiyle farklı tipte yer alan ağlar arası iletişim kurulmuş, 1990'lı yıllarda metinsel verilerin paylaşımını hipermetin tabanlı verilerin paylaşımı, sonrasında ise grafik tabanlı verilerin paylaşımının sağlanması ile gelişim devam etmiştir. Ülkemizde ise 1993'ten itibaren ODTÜ ile başlayan ağ bağlantıları, 1997'de ULAKNET, 2000'li yıllardan sonra ise ticari olarak yayılmaya başlamıştır.

Sosyal medyanın gelişim süreci ise başlangıcında sadece site sahiplerinin veri girebildikleri süreç etkileşim unsurlarının kullanılmasının ardından, yorumlar, forumlar, blog ve paylaşım sitelerinin artmasıyla beraber fotoğraf paylaşımları, Flickr gibi fotoğraf paylaşımlarının ardından Youtube, Facebook kullanımı ve Twitter'in ortaya çıkması, hızla gelişen teknoloji ile dünyamız sosyal ve teknolojik bir köy haline almış sosyal medya platformlarının iskelet altyapısı ya da bir başka deyişle, insanın ilgi ve algısal faktörleriyle yükselen bir eğilim gösteren bu araçlar kendisine bir yaşam alanı oluşturmuştur.

Zihinsel yeteneklerin etkili biçimde ele alındığı ve bireylerin pasif durumda yer almadığı İnternet etkinliklerinin bilişsel gelişimi olumlu yönde etkilemesi beklenmektedir. Diğer taraftan, kritik niteliklere sahip olmayan yazılımlar ve aktivitelerin geniş bir şekilde kullanıldığı görülmektedir. Özellikle çocuklar ile gençler için kaliteli ve öğretimsel internet etkinliklerine katılmanın önemi çok fazladır. Yani bilişsel gelişimde belirli beceriler edinmek için kritik dönemler bulunmaktadır. Bilgisayarlarla zaman harcamak, çocuklarla etkileşim içerisinde olmak, iç süreçlere dikkat çekmek ve odaklanmak gibi önemli bilişsel faaliyet yerini aldığı anda, elde edilemeyen bu beceriler çok zor olabilir ve bazen telafi etmek imkânsız olabilir. (Akbulut, 2013; Ceyhan ve Ceyhan, 2011).

Sosyal medya kimlik verileri olsun olmasın bireyler arasında herhangi bir ayrıcalığa sebep olmadan, etkileşimsel uzaklıktan faydalanarak eşit bir ortam sağlayan, kullanımı ve erişimi oldukça basit paylaşımı etkileşim tabanlı sunan ve bir anda çok sayıda insana ulaşabilen bir araç şeklinde tasarlanarak insanların kullanımına sunulmuş, çok hızlı bir şekilde yönü belirli bir trend haline gelmiştir. Bununla birlikte, medyada faaliyet ya da faaliyetlerde bulunanlar, yaptıkları işten bağımsız olarak, ürettikleri içeriğin çocuklara ulaştığının farkındalığı ve sorumluluğu ile hareket etmelidir.

1. Sosyal Medya ve Özellikleri

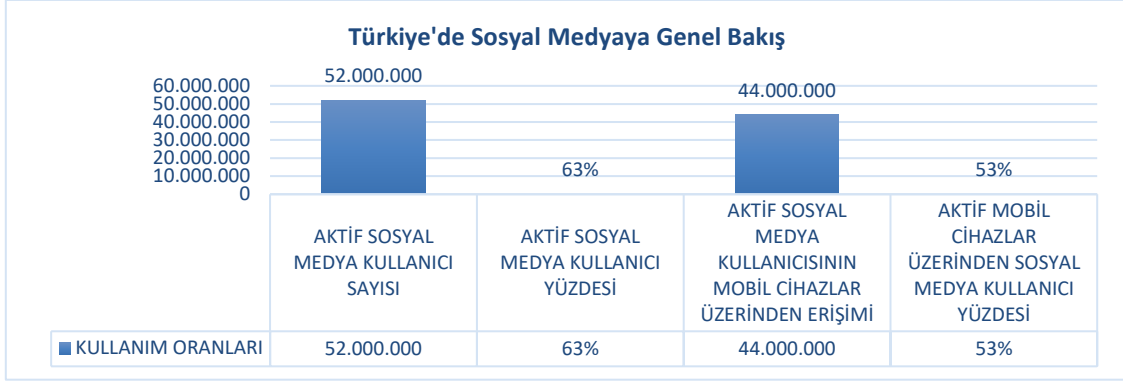
Sosyal medya, ağ sistemleriyle etkileşim sağlayan (Boyd, 2008; Öztürk ve Talas, 2015), iş birliği yapma ve veri paylaşımı yapmaya izin veren uygulamalar (Bryer ve Zavattaro, 2011; Mazman ve Usluel, 2011; Sistek-Chandler, 2012) olarak tanımlanabilir. Kullanıcılara sosyal dünyalar sağlayan araçlar, kullanıcının profil oluşturabildiği ve kendisini diğer kullanıcılara bağlayan kişisel bir ağ kurabildiği, çevrimiçi konumlar olarak da tanımlanabilir (Lenhart ve Madden, 2007; Mazman, 2009; Safko, 2010). Mayfield (2008) ise sosyal medya için "en üst düzeyde paylaşım, çevrimiçi medya fırsatı sunan en yeni fikirlerden biridir" demiştir.

Weinberg (2009) ise sosyal medyayı "bilginin, farklı düşünce ve deneyimlerin kamu oluşumlu web sitelerince paylaşımına olanak tanıyan ve internet dünyasını hızla hayatımıza yerleştiren bir uygulama alanı" olarak tanımlamıştır. Laird (2014) bilgi ve içerik paylaşımıyla, fikir alış-verişiyle, yorumlar ve kişisel mesajlarla (Gunelius, 2011) iletişim sağlayan bir grup kurma amacına değinmiştir. Rao ve Shalini (2013) de sosyal medyayı, kullanıcı tarafından geliştirilmiş içeriklerin dağıtılması veya çevrimiçi topluluklara katılma olanağı sunan internet uygulamaları olarak görmektedir.

Sosyal paylaşım ağları, sosyal iletişim araçları, internet aracılığı ile oluşturulan ortamlar göz önüne alındığında, kullanıcıların eğitim ve sosyoekonomik durumlarından bağımsız olarak en belirgin büyüyen tarafta yer almaktadır (Labus ve diğerleri, 2012; Lin ve Lu, 2011; Sistek-Chandler, 2012).

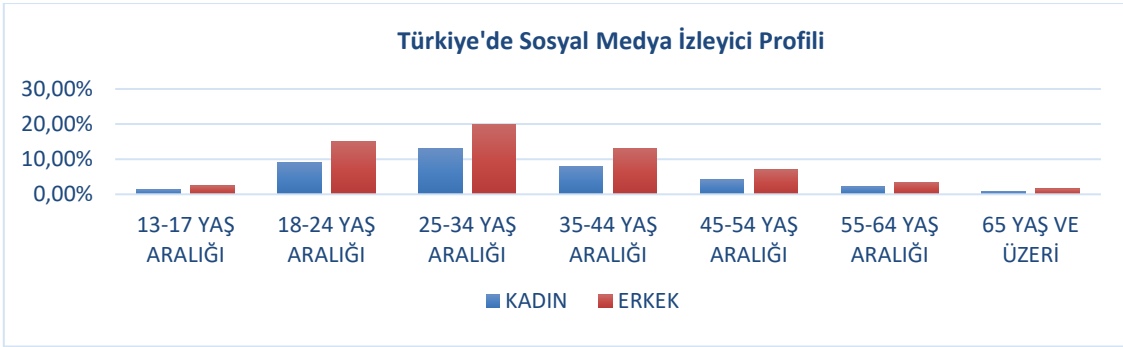
Gürsakal (2009) sosyal medyanın özelliklerini beş temel başlıkta toplamıştır; sosyal medyanın katılımla, medya ve izleyicilerin arasındaki çizgiyi ortadan kaldırdığını, içeriğe erişmek için mümkün olduğunca çok engelin ortadan kaldırılarak açıklık getirildiğini ve karşılıklı konuşma ve etkileşimle bireylere iki yönlü iletişim sağladığını belirtmektedir. Ayrıca son zamanlarda yaşanan toplumsal olayların birden büyümesi, insanlar arasındaki ilişkilerin gücü ve etkisi ile grupların yönlendirilmesi birbirine bağlandığında sosyal araçların kitlesel etki ve özelliklerinden bahsedilebilir. Mayfield (2008) ise bu özellikleri katılım, açıklık, iletişim, toplum ve bağlantılılık olarak sıralamıştır. Sosyal medyanın hızla yayılması ve toplulukları hızla etkilemesi göz ardı edilemeyecek bir özelliktir. Bu avantaj sayesinde insanlar arasında çok hızlı bir etkileşim oluşmakta ve toplulukları harekete geçirebilmekte, saatler içinde topluluğun ortak görüşü oluşabilmektedir

Tablo 1. Sosyal Medya Kullanım Oranları

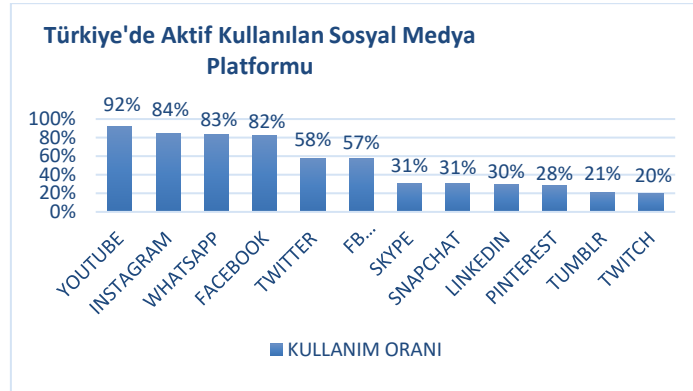
Kaynak: Digital, 2019

Tablo 2. Sosyal Medya İzleyici Profili

Kaynak: Digital, 2019

Tablo 3. Aktif Kullanılan Sosyal Medya Platformlarının Kullanım Oranları

Kaynak: Digital, 2019

We Are Social ve Hootsuite (2019) işbirliğiyle hazırlanan Digital 2019 araştırmasının Türkiye sonuçlarından sosyal medya ile ilgili kısımları göz önüne alındığında internet kullanıcısı 2018'e göre %9 (5 milyon) artarak nüfusun %72'sine (59.36 milyon) ulaşmıştır. Sosyal medya kullanımı ise 2018'e göre 2 milyon artmış, nüfusun %63'üne (52 milyon) ulaşmıştır (Tablo 1). Mobil sosyal medya kullanımında ise 2018'e göre nüfusun %53'ü (44 milyon) etkin kullanıcıdır. Türkiye'deki kullanım dağılımları Tablo 1'de, izleyici profilleri Tablo 2'de ve aktif olarak kullanılan platformlar Tablo 3'te gösterilmektedir.

Facebook'un 43 milyon kullanıcısı bulunmaktadır ve erkeklerin daha fazla kullandığı bir platform olduğu görülmektedir (Geçtiğimiz seneye göre kullanıcı sayısı %2,3 azalmıştır). Instagram üzerinde 38 milyon kullanıcı bulunmakta ve Facebook gibi erkeklerin daha fazla kullandığı bir platform olduğu görülmektedir. Twitter Türkiye'de 9 milyon kullanıcıya sahip ve yüzde sekseninin erkek kullanıcı olduğu görülmektedir.

2. Sosyal Medya Türleri

Sosyal medya araçları bireylerin ilgileri ile oluşturdukları trend doğrultusunda geniş bir perspektif ile kültür içerisinde kendilerine yer edinmişlerdir. Çünkü mevcut sosyal ağlar bireylerin bilgi alışverişinden eğitim, izleme, alışveriş alışkanlıklarına kadar yön veren etkileşimli araçlardır. Sosyal medya türleri, insanların bilgi alışverişinde bulunabildikleri sosyal ağlar, weblog veya ağ günlüğü de denilen bloglar, üzerinde düzenleme yapılabilen halka açık belgeler bütünlüğü oluşturan wikiler, üye olarak kullanılan ses ve görüntü dosyalarının yer aldığı podcastlar, çoklu kullanıcının tartışma ortamlarında oluşan forumlar, sadece belirli içeriğin yer aldığı fotoğraf ve video gibi içerik toplulukları ve mobil araçların ağırlıklı kullanıldığı az bir içeriğin paylaşılabilirdiği mikrobloglama olarak sıralanabilir. Lenhart ve Madden (2007), bu araçların yoğunlukla kullanılanlarını; Video paylaşım aracı olarak, Vimeo, Dailymotion, Youtube, fotoğraf paylaşım ağları olarak Instagram, Flickr, mikroblog olarak Twitter, sanal oyunlar ve ortamlar olarak, Sims, Assasins Creed kişisel blog olarak Blogspot,(e gunce) Wordpress, Facebook ve Linked-In in yoğunlukla kullanıldığını belirtmektedir. Facebook, Twitter, LinkedIn, Myspace gençler ve diğer gruplar tarafından yaygın olarak kullanılan sosyal ağ siteleridir (Chen ve Bryer, 2012; Çavuş, Ertaç-Varoğlu ve Serdaroğlu, 2012; Mazman ve Usluel, 2011; Eren, 2014; Wang, Chen ve Liang, 2011).

Literatür incelendiğinde, sosyal medya araştırmalarının çoğunun lisans öğrencileri, yetişkinler ve eğitimciler için yapıldığı, orta ve lise çağında yer alan grupla yapılan çalışmalara ise diğerlerinden daha az karşılaşılmaktadır (Clarke, 2009; Eren, 2014; Ito ve diğerleri, 2010; Kert, 2011). Orta ve lise öğrencileri arasında sosyal medyanın yaygın olarak kullanılması, bu grupla ilgili çalışmaları zorunlu kılmaktadır.

3. Yöntem

Bu çalışmada, öğrencilerin sosyal medya kullanımlarının birtakım değişkenlere göre farklılık gösterip göstermediğini belirlemek amacıyla betimsel tarama modeli kullanılmıştır. Tarama modeli, geçmiş veya şimdiki bir durumu olduğu gibi tanımlamayı amaçlayan bir çalışma yaklaşımıdır. Çalışmanın konusu olan birey veya nesne, onu kendi koşullarında ve olduğu gibi tanımlamaya çalışır. Bunları hiçbir şekilde değiştirme veya etkileme girişiminde bulunulmaz (Karasar, 2007). Araştırmacılar, aynı soruları cevaplayan denekler ile birden fazla değişkeni ölçer ve birden fazla hipotezi test eder. Bu sayede geçmiş davranışlardan, deneyimlerden veya özelliklerden zaman sırasıyla çıkarım yapar (Neumann, 2007).

Araştırmada evren olarak İstanbul ilinde yer alan ortaokul beşinci sınıf öğrencileri seçilmiştir. Bu çalışma 2018 yılında uygun örneklem olarak seçilen iki özel ve bir devlet ortaokulunda öğrenim gören ortalama 11 yaşında 222 beşinci sınıf öğrencisinin, sosyal medya kullanım durumlarını ortaya koymak, sosyal medya kullanımlarında birtakım değişkenlerin etkili olup olmadığını belirlemek amacıyla yapılmış olup çalışma sonunda öğrencilerin sosyal medya kullanımlarının nasıl azaltılabileceği uluslararası sözleşmeler ile yasal düzenlemeler ışığında göz önüne alınarak tartışılmış ve araştırma kapsamında aşağıdaki sorulara yanıtlar aranmıştır.

1. Öğrencilerin, sosyal medya kullanım düzeyleri nasıl bir dağılım göstermektedir?
2. Öğrencilerin, sosyal medya kullanımları ile cinsiyetleri arasında anlamlı bir farklılık var mıdır?
3. Öğrencilerin, sosyal medya kullanım süreleri nasıl bir dağılım göstermektedir?
4. Öğrencilerin, sosyal medya araçlarını tercih edişleri bakımından nasıl bir dağılım göstermektedir?
5. Öğrencilerin, sosyal medyada paylaşım sıklığı bakımından nasıl bir dağılım göstermektedir?
6. Öğrenciler sosyal medyayı öğrenme yolları bakımından nasıl bir dağılım göstermektedir?

3.1. Veri Toplama Araçları

Bu araştırmanın verileri örneklem grubunu oluşturan öğrencilerin sosyal medya kullanımları ve demografik özelliklerini belirlemek üzere geliştirilmiş olan "Kişisel Bilgi Formu" ve araştırmacı tarafından hazırlanan "Sosyal Medyanın Çocuklar Üzerinde Etkisini" belirlemek için geliştirilen anket vasıtasıyla elde edilmiştir. Uygulanan ölçme aracının ilk kısmında bulunan "kişisel bilgi formu" araştırmacı tarafından geliştirilmiş olup, öğrencilerin kişisel bilgilerini belirlemek için hazırlanmış ifadelerden oluşmuştur. İkinci bölümde bulunan "sosyal medyanın çocuklar üzerinde etkileri" hakkında geliştirilen ölçme aracının geçerliliği ve güvenilirliği ölçülerek 5'li likert tipi ölçme aracı oluşturulmuştur. Likert tipindeki derecelmeler; "Tamamen Katılıyorum", "Katılıyorum", "Kararsızım", "Katılmıyorum", "Kesinlikle Katılmıyorum" şeklindedir. Ölçek maddeleri 5'ten 1'e doğru puanlandırılmış olup, "Tamamen Katılıyorum" derecesine 5 puan karşılık gelirken "Kesinlikle Katılmıyorum" derecesine 1 puan karşılık gelmektedir. Yani madde puanları 1'den 5'e doğru arttıkça kullanım düzeyi de artmaktadır.

3.2. Verilerin Analizi

SPSS 20.0 (Statistical Packet for Social Sciences) yazılımı, cevabı aranan alt sorunlara yönelik ölçme aracıyla elde edilen verilerin istatistiksel analizinde kullanılmış ve anlamlılık düzeyi .05 olarak alınmıştır. Betimsel istatistik yöntemlerinden (f)

frekans ve (X) aritmetik ortalama analizi yapılmış, bağımsız değişkenler arasındaki farklılıkların tespiti için ise t-testinden yararlanılmıştır.

4. Bulgular ve Yorumlar

4.1. Öğrencilerin Sosyal Medya Kullanım Düzeyleri Nelerdir?

Tablo 4. Öğrencilerin Sosyal Medya Kullanım Durumları

		N	%
Sosyal medya kullanımı	Evet	189	85,9
	Hayır	31	14,1
	Total	220	99,1
Kayıp		2	,9
Toplam		222	100,0

Tablo 4'te öğrencilerin büyük bir çoğunluğunun bir sosyal medyaya üye olduğu görülmektedir. Öğrencilerin %85,9'u üye olduğunu ifade ederken, sadece %14,1'i üye olmadığını belirtmiştir. Örneklem grubunun büyük bir çoğunluğu (%85) sosyal ağ kullanmaktadır. Araştırmada sosyal medya kullanan 189 öğrencinin verdiği cevaplar kullanılmıştır.

4.2. Öğrencilerin Sosyal Medya Kullanımları ile Cinsiyetleri Arasında Anlamlı Bir Fark Var mıdır?

Öğrencilerin sosyal medyayı kullanma amaçlarının cinsiyete göre anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğini belirlemek için bağımsız örneklem t-testi kullanılmıştır (Büyüköztürk, 2009). Bu tür bulgular sadece çevre bağlamında düşünülmemelidir. Ülkemizde cinsiyet, bilgisayar ve internet kullanımı ile ilgili önemli değişkenlerden biri olarak gösterilebilir. Neredeyse tüm teknolojilerde ulusal veya uluslararası düzeyde yapılan araştırmalarda cinsiyet değişkeni de göz önünde bulundurulur ve kadınlar ve erkekler arasında süre, sıklık, biçim ve ilgili teknolojik yeterlilikler açısından farklılıklar gözlenir. Dijital yerliler denilen yeni nesil göz önüne alındığında, kadın ve erkek kullanıcılar arasındaki farkın günden güne azalmakta olduğuna dair çıkarımlar bulunmaktadır (Dresang, Gross ve Holt, 2007). Dijital 2019 raporundaki verilere göre, bazı sosyal medya araçlarının cinsiyete göre kullanım oranları da Tablo 5'te gösterilmektedir.

Tablo 5. Sosyal Medya Araçlarının Cinsiyete Göre Kullanım Oranları

Sosyal Medya	Kullanıcı (milyon)	Erkek %	Kadın %
Facebook	43	64	36
Instagram	38	59	41
Twitter	9	81	19
Snapchat	6,35	30	68
Linked-In	7,30	67	33

Kaynak: Digital, 2019

Tablo 6. Öğrencilerin Cinsiyet Dağılımları

	Frekans	Yüzde	Geçerli Yüzde	Kümülatif Yüzde
Geçerli	Kız	85	45,0	45,0
	Erkek	104	55,0	55,0
	Toplam	189	100,0	100,0

Tablo 6 incelendiğinde öğrencilerin cinsiyetlerinin yaklaşık bir dağılıma sahip olduğu söylenebilir. Kızlar %45 orandayken, erkeklerin oranı ise %55'tir.

Tablo 7. Öğrencilerin Cinsiyetleri ile Sosyal Medya Kullanımları Arasında Yapılan Bağımsız Grup t testi sonuçları

Boyut		N	X	Ss	t	df	P
Cinsiyet	Kız	85	3,2597	,64983	-1,504	187	0.134
	Erkek	104	3,4142	,74242			

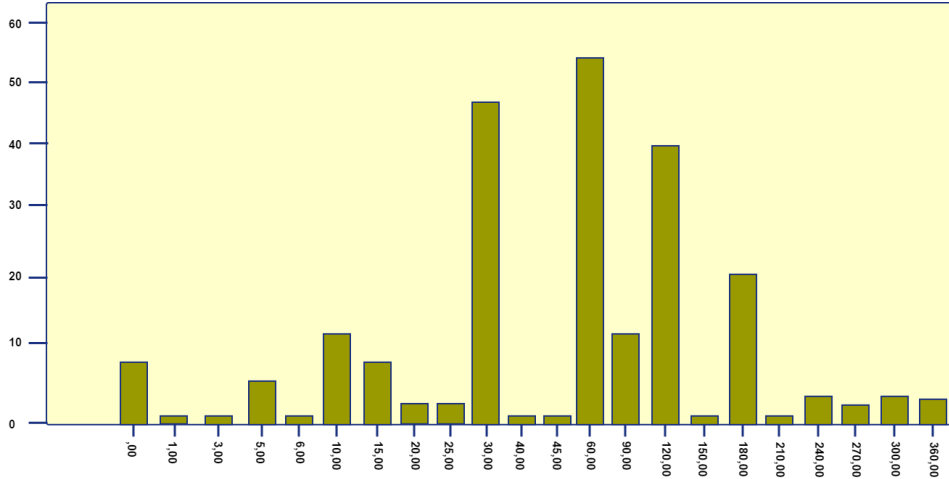
Araştırma sonucuna göre örneklem grubunun cinsiyetleri ile sosyal medya kullanım durumu arasında cinsiyetlerine göre bağımsız grup t-testi ile karşılaştırılmıştır (Tablo 7). P değeri ,134 olarak bulunmuş ve 0,05'den büyük olduğu için cinsiyet değişkenine ilişkin olarak yapılan bağımsız grup t-testi sonucunda öğrencilerin cinsiyetleri ile sosyal medya kullanımları arasında anlamlı fark bulunamamıştır.

Tablo 8. Öğrencilerin Sosyal Medyayı Kullanmaya Başladıkları Yaş ve Sosyal Medya Kullanımları Arasında Yapılan Korelasyon Sonuçları

		Başlama yaşı	Md. ort
Başlama yaşı	Pearson Korelasyon	1	,055
	Anlamlılık (2 kuyruklu)		,453
	N	187	187
Md. ort	Pearson Korelasyon	,055	1
	Anlamlılık (2 kuyruklu)	,453	
	N	187	189

Öğrencilerin, ölçme aracından elde edilen verilerin ortalamaları ve sosyal medyayı kullanmaya başladıkları yaşa göre korelasyon sonuçları $r(187) = .06$, $p = .45$ olarak bulunmuştur. Sig.(2- tailed) = ,453 yani 0,05 den büyük olduğu için aralarında anlamlı bir ilişki bulunamamıştır. Aynı şekilde yapılan korelasyon analizinde elde edilen pearson korelasyon katsayısının da 0'a çok yakın olması bu sonucu desteklemektedir.

4.3. Öğrencilerin Sosyal Medya Kullanım Süreleri Nasıl Bir Dağılım Göstermektedir?

Şekil 1. Öğrencilerin Sosyal Medya Günlük Kullanım Süreleri (Dakika)

Öğrencilerin %31,3'ü sosyal medya sitelerini günde 30 dakikanın altında kullandığını belirtirken, %42,0'si ise günde 30 ile 120 dakika arasında kullandığını belirtmiş, %17'si 2 saat üzerinde kullanmakta ve %9,7'si bu soruyu boş bırakmıştır. Şekil 1. de çalışma grubundaki öğrencilerin sosyal medya kullanım süreleri gruplanarak toplanmıştır. Görüldüğü gibi öğrencilerin %73,3'ü günde 2 saatten az kullanmaktadır.

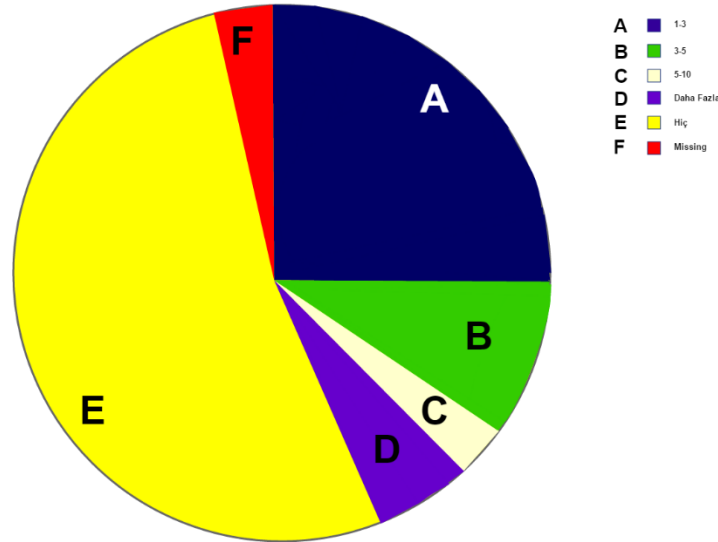
4.4. Öğrencilerin Sosyal Medya Araçlarını Tercih Edişleri Bakımından Nasıl Bir Dağılım Göstermektedir?

Tablo 9. Öğrencilerin Sosyal Medya Araçlarını Tercih Etme Durumları

		Responses	
		N	Percent
Sosyal_ag	Facebook	138	31,3%
	Twitter	33	7,5%
	Instagram	87	19,7%
	Youtube	183	41,5%
Total		441	100,0%

Öğrencilerin birden çok cevaplayabildiği “hangi sosyal medya araçlarını kullandıkları” sorusuna öğrenciler büyük oranla %41,5 Youtube cevabını, %31,3’ü Facebook cevabını, %7,5’i Twitter, %19,7’si Instagram cevabını vermiştir. Tablo 9’a göre öğrencilerin arasında Youtube kullanımının çok yaygın olduğu söylenebilir.

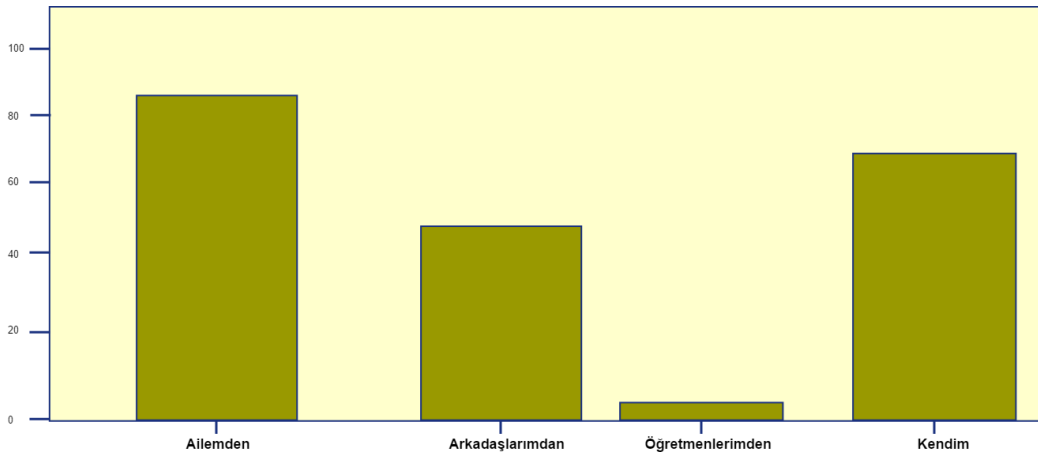
4.5. Öğrencilerin Sosyal Medyada Paylaşım Sıklığı Bakımından Nasıl Bir Dağılım Göstermektedir?

Şekil 2. Öğrencilerin Sosyal Medyadaki Günlük Paylaşım Sayıları

Şekil 2’de öğrencilerin haftalık paylaşım sayıları ile ilgili soruya verdiği cevaplarda %51,8’i hiç paylaşım yapmadığını, %26,6’sı 1-3 paylaşım yaptığı, %12,6’sı 4-10 arası paylaşım yaptığı, %5,4’ünün 10’dan fazla paylaşım yaptığı, %3,6’sının ise bu soruyu yanıtlamadığı görülmüştür. Öğrencilerin çoğunluğu hiç paylaşım yapmadıklarını belirtmişlerdir.

4.6. Öğrencilerin Sosyal Medyayı Öğrenme Yolları Bakımından Nasıl Bir Dağılım Göstermektedir?

Şekil 3. Öğrencilerin Sosyal Medyayı Öğrenme Yolları

Yukarıdaki Şekil 3'te öğrenciler, sosyal ağları nasıl keşfettiği hakkında sorulan soruya %40,1 ile aile, %31,1 ile kendisi, %22,1 ile arkadaşlarından öğrendikleri cevabını vermişlerdir. Öğrencilerin sosyal medya ile ilk karşılaşmaları aileler tarafından gerçekleştirilmektedir.

Ölçme aracının cronbach's alfa katsayısı .832'dir. Bu teste göre, anlamlılık düzeyi 0,05'ten yüksek olduğundan, ölçme aracının güvenilir olduğu söylenebilir (Akgül ve Çevik, 2003).

Sonuç ve Değerlendirme

Çok kısa sayılabilecek bu süreç içerisinde yetişkinlerde meydana gelen etki aynı periyot içerisinde çocuk ve ergenlerin kültürel gelişiminde de etkili olmaktadır. Çocukların internet ile teknolojik aletleri kullanım yaşları düşerken, kullanım oranları da hızla artmaktadır.

Sosyal medya araçlarının, çevresindeki tehlikelerin varlığını göremeyen çocuklar üzerinde nasıl etki bırakabileceği, eğitimleri boyunca kültürel çevrelerinde rol üstlenen yetişkin ve arkadaşlarının farkındalıkları ile yol bulacaktır. Birçok durumda sosyal medyada yer alan popüler kişilerin paylaşım ve yorumları çok ünlü, etkili, bilinen gazeteci ve uzmanlar kadar etkili olabilmektedir (Breakenridge,2009).

Farklı bakış açısıyla yaklaşıldığında, aslında ardında neler barındırdığı endişe ile izlenen, ne kadar masum görülse de yüzyıllardır bilinçaltına yerleştirilmiş olan ortak ahlak, din, güvenlik vb. kuralların nasıl etkilenebileceğini televizyonda yirmi yıl önce gözlemlediğimiz ve yaşadığımız boyutun önümüzdeki on yıl içinde sosyal medya araçları ile bireysel olarak büyümekte olan çocuklarımızı evrensel doğrulardan ziyade takip ettikleri grup ve bireylerin doğrularının etkileyebileceği düşünülmektedir.

Araştırma grubunda yer alan beşinci sınıf öğrencilerine 39 soruluk ölçme aracı uygulanmıştır. Ölçme aracı öğrencilerin sosyal medyayı nasıl keşfettikleri araştırılmış ve çoğu öğrencinin sosyal medyayı kullanmaya başlamalarının sebebi olarak aile ve arkadaşlarının etkisinde kaldıkları sonucuna ulaşılmıştır. Çocuklar sosyal medyayı kullanırken ailelerinin bilgisi dahilinde sosyal medyayı kullandıklarını belirtmişlerdir. Öğrencilerin sosyal medyada fazla paylaşım (1-5 arası) yapmadıkları (%37,5), araştırma grubunun yarısından fazlasının ise hiç paylaşım yapmadıkları (%50,1) sonucuna varılmıştır. Bunun nedeninin öğrencilerin büyük kısmının Youtube sosyal medya aracını kullandığı ve eğlence amaçlı videolar izledikleri sonucuna ulaşılmıştır. Bu sonucun bir avantaj haline dönüştürülerek çocukların yaş grubu ile bağlantılı olarak etkili, verimli ve ilgi çekici öğrenme ortamlarının oluşturulmasının önü açılabilir. Öğretim tasarım modelleri doğrultusunda, oyunlaştırılarak çocukların eleştirel düşünme ve sorgulama becerilerinin geliştirilmesine katkı sağlayacak sosyal araçlar, oyunlar tasarlanabilir. Sosyal medya araçlarının pedagojik açıdan bakıldığında aktif öğrenme, sosyal öğrenme, (Ferdig, 2007) işbirlikli öğrenme, durumlu öğrenme kuramlarını, eleştirel düşünme yaklaşımını (Bartlett Bragg, 2006) kapsadığı ifade edilmektedir. Bu kuramlarla beraber sosyal medya araçlarının kullanımı ile topluluk içerisinde aidiyet, kimlik ve kültür oluşumu ile birlikte yaşam içinde kendiliğinden, doğal olarak gözlem ve taklide dayalı gerçekleşen bir öğrenme ortamının oluştuğu söylenebilir.

Yukarıda yer alan veriler doğrultusunda; sosyal medyanın hayatımıza birçok açıdan etki ettiği, kolaylaştırarak eğlendiren bir araç olduğu, bunların yanı sıra aşırı kullanım durumunda, istenlik davranış değişimi sağlamasını beklediğimiz ortamın istenmeyen ve beklenilmeyen etkileri olabileceği kabul edilmelidir. Çocukların hayal dünyaları gelişirken örnek olabilecek ideal hür fikirlerle kurulması beklenen özgür hayallerle, eleştirel bakış açısı, yaratıcılarının gelişmesi beklenirken gerçek yaşamdan dahi çocukların uzaklaşmasına, hatta kendilerine ve çevrelerine zarar vermelerine sebep olabilmektedir.

Öneriler

Teknolojik cihazların kullanımı, çocukların bilişsel ve duyuşsal gelişimlerine ilişkin endişe verici sonuçların önünü açmaktadır (Brown, 2011). Toplum temelli çalışmalar, erken çocuklukta teknolojik araçların aşırı kullanımının çocuklarda sosyal, bilişsel, duygusal, dilbilimsel ve motor gelişimindeki gecikmelerle ilişkili olduğunu göstermektedir (Pagani, Fitzpatrick, Barnett & Dubow, 2010). Bu çalışmalardan elde edilen bulgular arasında aşırı izleme süreleri, yetişkinlere yönelik içeriğin izlenmesi, televizyonla ebeveyn-çocuk arasındaki etkileşimin azalması ve aşırı sosyal medya kullanımı (Hinkley ve ark., 2014) sayılabilir.

Çocukların sosyal medya kullanımları ile ilgili süre ve arkadaş çevresinin, belirli kurallara bağlanması (Mustafaoğlu ve ark., 2018) her ne kadar çocuğun ruhsal, ahlaki ve zihinsel gelişimine yönelik birtakım haklarına sınırlama olarak görülse bile toplumsal sosyalleşme idealinde yerleşik etik iletişimin gerçek kültürde yerini bulması sürecinde çocuklar açısından sosyal ve kültürel yarar sağlayabilir.

Çocukların eleştirel düşünceye sahip, sorgulayıcı, yaratıcı becerileri gelişmiş birer birey olarak gelişimlerini sürdürebilmeleri, kendilerini koruyabilecek seviyede bilinçlendirilmeleri hepimizin sorumluluğundadır. Bu nedenlerle çocukları korumaya yönelik aşağıda yer alan gelişmeleri sıralayabiliriz.

Bunlara yasal ve toplumsal dayanak çerçevesinde, Çocuk Hakları Sözleşmesi (ÇHS) 1989 yılında ülkemiz tarafından da kabul edilmiştir. Burada çocuğun gelişimi ile ilgili yer alan maddelerde; her çocuğun, özellikle toplumsal, ruhsal ve ahlaki esenliği ile bedensel ve zihinsel sağlığını geliştirmeye yönelik çeşitli ulusal ve uluslararası kaynaklardan bilgi ve belge edinmesini sağlarlar (md/17). Ülkemizin de taraf olduğu ÇHS eğitimin, amaçlarına uygun olması gerektiğini belirtir (md28-29). Sözleşmede yer alan konularda devlete ve ailelere düşen görevlerin yerine getirilmesi gerekmekte olup, çocuklar için yapılan bu düzenlemelerin kamusal dava takibinden dahi önce görülmelerinin gerekliliği önemli görülmektedir.

Bu bağlamda Radyo Televizyonların Kuruluş ve Yayın Hizmetleri Kanununda (6112) yayın hizmetlerinde, çocuk ve gençlerin fiziksel, zihinsel veya ahlaki gelişimine zarar verebilecek türde içerik taşıyan programlar, bunların izleyebileceği zaman dilimlerinde ve koruyucu sembol kullanılsa dahi yayınlanamaz (md-8/2) demektedir. Çocuk ve gençlerin fiziksel, zihinsel veya ahlaki gelişimini olumsuz etkileyebilecek nitelikteki yayın hizmetleri, normal şartlar altında duymayacakları ve görmeyecekleri şekilde sunulmasını sağlamakla yükümlüdür (md-8/3).

Çocukların fiziksel, zihinsel veya ahlaki gelişimine zarar vermemek, deneyimsizliklerini veya safıklarını istismar ederek, çocukları bir ürün veya hizmeti satın almaya veya kiralamaya doğrudan yönlendirmemek, çocukları, reklamı yapılmakta olan ürün veya hizmetleri satın almak için ebeveynlerini veya başkalarını ikna etmeye doğrudan teşvik etmemek, çocukların ebeveynlerine, öğretmenlerine veya diğer kişilere duyduğu güveni istismar etmemek veya sebepsiz olarak çocukları tehlikeli durumlarda göstermemek (md/9-ç) kanun kapsamında yer almaktadır.

Medya tarafından yayınlanan reklamlar, dikkat çekici özellikleri yoğun kullanan, çocukların ilgi alanlarına ve zevklerine ulaşan kolayca zihinsel şemalara yerleşen programlardır. Reklamcılığın çocuklar üzerinde olumsuz yönde etkileri bulunmaktadır. "Reklamlar gibi düşünme" alışkanlığının gelişmesi çocukları olumsuz etkileyebilmekte, bir çocuğun bir hizmeti ya da ürünü övdüğünü gördüğünde, taklit içgüdü, reklamın etkisi altında, güçlü bir şekilde uyarılacaktır. Bununla birlikte, reklamları düşünmeden kabul etme ve benimseme gerçeği, çocukta özgürce düşünme, eleştirme, tartışma ve karar verme yeteneğinin gelişmesini de önler (Akyüz, 1979).

Bu doğrultuda gelişen teknoloji etkisiyle reklamlar, sosyal medya, televizyon dizileri, videolar vb. ortamlar etkisiyle görsellerin sorgulamadan benimsenmesi, eleştirel düşünme becerilerinin kazanılmasını engelleyerek taklit içgüdüyle zihinlerinde görsellerle oluşturulan hazır şemalara kendilerini koşulsuz yerleştirme ihtiyacı oluşabilmektedir. Başka bir yönden belirtirsek; öğretimin tasarlanmasında zihinsel şemaları öğrenenlerin kendi çabalarıyla önceki var olan bilgileri ve mevcut zihinsel şemaları üzerine istedik olarak değiştirme hedefi amaçlanır. Ancak yapay çevrenin ve yapay ortamların kültüre kontrolsüz girmesi, istedik değişim yerine içgüdüsel ve kontrolsüz zihinsel şemalarla, gösterilenler gibi düşünme ve kültür alışkanlığı, çocukta mevcut önceki zihinsel şemaların önüne geçebilmektedir. Bunun sonucunda sosyal medyada, dizilerde, videolarda vb. ortamlarda gözlemlenen yaşantılar eleştirel düşünmeden, sorgulamadan, tartışılmadan, kültüre yansıma eğilimi gösterebilir. Çocuk kendisinin farkına varmadan, bağımsız düşünme alışkanlığı gelişmediğinden karar verme becerisinin de gelişmesine engel olabilir. Ebeveynler, öğretmenler ve devlet kurumlarından, çocukluk süreci sonuna kadar çocukları bireysel olarak üstesinden gelemeyecekleri bir denize atmak yerine çocukların haklarını gerek kanun gerek eğitim gerek kural bağlamında korumaları beklenmektedir.

Diğer taraftan, sosyal medya kullanımı çocukların ihtiyaçları ile sosyalleşme kaygıları arasında bir bağ kurmaktadır. Yukarıda yer alan risklerle mücadelede yetkili olsun olmasın bireylerin görevleri bulunmaktadır. Çocukların internet etkinliklerinin yer, zaman, nitelik ve sürelerinin kurallarını belirlemek; İnternette yürütülen faaliyetleri, çocuklar belirli bir yaş ve olgunluğa erişinceye kadar denetlemek ve bu etkinlikleri çocukla mümkün olduğunca beraber yürütmek; İnternet güvenlik araçlarını kullanma gibi belirli içeriğe ve web sitelerine erişimi sınırlama önlemleri alınabilir. Ailelerin, eğitimcilerin ve gençlerin karşılıklı iş birliği yoluyla bu tür önlemlerin uygulanması çok daha yapıcı ve üretken bir eğitim ve iletişim ortamı yaratacaktır. Doğrudan kısıtlayıcı (Mustafaoğlu ve ark.,2018) bir yaklaşımın aksine erken yaşta teknolojiyle iç içe olmanın, bireyin gelişimini şekillendiren önemli bir yapı taşı olduğunu, bu teknolojilerin bilişsel ve psiko-sosyal bağlamda yeni fırsatlara kapı açtığını öne süren görüşler de yer almaktadır. Bu yaklaşımla teknolojilerin çocuğun yaşamına erken yaşta girmesi gerektiği söylenebilir. Özellikle, bu teknolojilerin eğitim açısından verimli bir şekilde kullanılabilmesi ve kendi kendine öğrenmeye katkıda bulunan uygulamalar yoluyla bilgisayarlardan ve İnternet'ten yüksek verimlilik elde edilebileceği de düşünülebilir.

Başka bir açıdan bakıldığında ise, ebeveynler çocuklara TV programlarını, reklam ve mesajlardaki bilgileri nasıl değerlendireceklerini öğretebilir. Eleştiri ve sorgulamayı öğretebilirler. Çocuklara eleştirel bir medya okuryazarlığı eğitimi vermek onlar üzerinde şartlandırmaya karşı direnç yaratabilecektir. Yazılı ve görsel kitle iletişim araçlarında, çocukların fiziksel, zihinsel ve duygusal gelişimine yön verecek bilimsel ve yararlı bilgi ve belgeler sağlamak için izlenmekte olan yollara ek olarak hazırlanan içerik hakkında gerçek veya tasarım eseri olduğunun vurgulanması, sunulan ürün veya

hizmetin edinilmesinin olası etkileri ile muhtemel risklerinin de aynı ortam ve ses düzeni içerisinde aynı dikkat çekici unsurlarla izleyicilere sunulması gerekmektedir. Ayrıca, özel hayatın mahremiyeti, kişiliğin ve kimliğin korunması ve çocuğun masumiyetinin ifşa edilmemesi bazen çocuğun masumiyetine bakılmaksızın ihlal edilir. Bu nedenle, yukarıda belirtilen yasalar uygulanmalı ve çocukların medyada gizlilik hakkını daha etkin bir şekilde korumak için yasal, idari ve adli önlemler alınmalıdır (Akyüz, 2013). Sosyal medya kullanımı ile ilgili çocukları koruyucu ve eğitici önlemlerin evrensel teknoloji kullanım etiği doğrultusunda alınması gerekmektedir.

Kaynakça

- Akbulut, Y. (2013). Çocuk ve ergenlerde bilgisayar ve internet kullanımının gelişimsel sonuçları. *Trakya Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 3(2).
- Akyüz, Y.(1979) "Reklamlar Gibi Düşünmek ve Çocuklar", Milliyet Gazetesi, 11.07.1979.
- Akyüz, E. (2013). Çocuğun bilgi edinme ve zararlı yayınlara karşı korunma hakkı. I. *Türkiye Çocuk ve Medya Kongresi. Bildiriler Kitabı*, 1.
- Akgül Aziz, Osman Çevik (2003). İstatistiksel Analiz Teknikleri, SPSS'te İşletme Yönetimi Uygulamaları, s.436. Emek Ofset Ltd. Şti., Ankara.
- Bartlett-Bragg, A. (2006). *Reflections on pedagogy: Reframing practice to foster informal learning with social software*. 11 Aralık 2019, <http://citeseerx.ist.psu.edu/viewdoc/download?doi=10.1.1.472.2265&rep=rep1&type=pdf>
- Boyd, D. (2008). American Teen Sociality in Networked Publics. Unpublished Doktoral Thesis, University of Berkeley
- Brown, A. (2011). Media use by children younger than 2 years. *Journal of the American Academy of Pediatrics*, 128(5), 1040–1045.
- Bryer, T. A. & Zavattaro, S. (2011). Social media and public administration: Theoretical dimensions and introduction to symposium. *Administrative Theory & Praxis*, 33(3).
- Büyüköztürk, Ş. (2009). Sosyal bilimler için veri analizi el kitabı: İstatistik, araştırma deseni, spss uygulamaları ve yorum (9.baskı). Ankara: Pegem A Akademi.
- Breakenridge, D. (2009). *New Media, New Tools, New Audiences*. New Jersey: FT Press.
- Ceyhan, E. ve Ceyhan, A. A. (2011). Çocuk ve ergenlerde bilgisayar ve İnternet kullanımının gelişimsel sonuçları. A. Kuzu (Ed.), *Bilgisayar II* (ss.165-188). Eskişehir: Anadolu Üniversitesi.
- Chen, B. & Bryer, T. (2012). Investigating instructional strategies for using social media in formal and informal learning. *Research Articles*, 13(1), 87-104.
- Çavuş, N., Ertaç-Varoğlu, D. ve Serdaroğlu, R. (2012). Segmenting student profiles on the usage of social networking media: A case study on Facebook. 4th International Future-Learning Conference on Innovations in Learning for the Future 2012: E-Learning, İstanbul, Türkiye.
- CHS'nin 13.04.1994 tarih ve 3984 Sayı, RG 20/04/1994 – 21911. Aynı kanunda 15/05/2002 tarihinde değişiklik yapılarak m.4'te yayın ilkeleri düzenlenmiştir.
- Clarke, B.H., (2009). Early adolescents' use of social networking sites to maintain friendship and explore identity: Implications for policy. *Policy & Internet*, 1(1), 55-59.
- Digital 2019, <https://wearesocial.com/blog/2019/01/digital-2019-global-internet-use-accelerates>
- Dresang, E.T., Gross, M. ve Holt, L. (2007). New perspectives: An analysis of gender, net-generation children, and computers. *Library Trends*, 56 (2), 360-386.
- Eren, E. Ş. (2014). Sosyal medya kullanım amaçları ölçeğinin geliştirilmesi ve bazı kişisel değişkenlere göre incelenmesi. *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 29(4), 230-243.
- Ferdig, R. (2007). Examining Social Software in Teacher Education. *Journal of Technology and Teacher Education*, (15), 5-10.
- Gürsakaal, N. (2009). Sosyal Ağ Analizi. Dora Yayınları, Bursa.
- Hinkley, T., Verbestel, V., Ahrens, W., Lissner, L., Molnár, D., Moreno, L. A., & Russo, P. (2014). Early childhood electronic media use as a predictor of poorer well-being: A prospective cohort study. *Jama Pediatrics*, 168(5), 485–492.

- Ito, M., Baumer, S., Bittanti, M., Boyd, D., Cody, R., Herr-Stephenson, B., et.al. (2010). Hanging out, messing around, geeking out: Kids living and learning with new media. Cambridge, MA: MIT Press.
- Karasar, N., Bilimsel Araştırma Yöntemi, Nobel Yayın Dağıtım, Ankara 2007.
- Kert, S.B. (2011). Online social network sites for k-12 students: Socialization or loneliness. *International Journal of Social Sciences and Education*, 1(4), 326-339.
- Lenhart, A. & M. Madden (2007). Social Networking Web sites and Teens: An Overview Pew Internet and American Life Project Report.
- Lin, K.Y., & Lu, H.P. (2011). Why people use social networking sites: An empirical study integrating network externalities and motivation theory. *Computers in Human Behavior*, 27, 1152-1161.
- Labus, A., Simić, K., Barać, D., Despotović-Zrakić, M. & Radenković, M. (2012). Integration of social network services in e-education process. *Metalurgia International*, 17 (7), 161-168.
- Laird, T. (2014) Using Social Media in Education for Classroom Teaching, Student Learning, and Educator Professional Development, Queen's University, Kingston, Ontario, Canada.
- Mayfield, (2008), Antony, What is Social Media, iCrossing, e-book, v.1.4, updated 01.08.08, s. 5. http://www.icrossing.co.uk/fileadmin/uploads/eBooks/What_is_Social_Media_iCrossing_ebook.pdf Erişim Tarihi: 02.12.2019.
- Mazman, G., (2009), Sosyal Ağların Benimsenme Süreci ve Eğitsel Bağlamda Kullanımı, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Hacettepe Üniversitesi, Ankara.
- Mazman, G. & Usluel, Y.K. (2011). Gender differences in using social networks. *The Turkish Online Journal of Educational Technology (TOJET)*, 10 (2).
- Mustafaoğlu, R., Zirek, E., Yasacı, Z. & Razak Özdiñçler, A. (2018). Dijital teknoloji kullanımının çocukların gelişimi ve sağlığı üzerine olumsuz etkileri. *Addicta: The Turkish Journal on Addiction*, 5, 227–247.
- Neumann, L. W. (2007), Toplumsal araştırma Yöntemleri: Nicel ve Nitel Yaklaşımlar (S.Özge,Çev.), İstanbul Yayın Odası.
- Öztürk, M. F., & Talas, M. (2015). Sosyal medya ve eğitim etkileşimi. *Zeitschrift für die Welt der Türken/Journal of World of Turks*, 7(1), 101-120.
- Pagani, L. S., Fitzpatrick, C., Barnett, T. A., & Dubow, E. (2010). Prospective associations between early childhood television exposure and academic, psychosocial, and physical well-being by middle childhood. *Archives of Pediatrics & Adolescent Medicine*, 164(5), 425–431.
- Rao, A. V., & Shalini, P. (2013). Social media and its impact on generation next. *International Journal of Logistics & Supply Chain Management Perspectives*, 2(4), 647.
- Safko, L. (2010). *The Social Media Bible*. New Jersey: John Wiley and Sons.
- Sistek-Chandler, C. (2012). Connecting the digital dots with social media and Web 2.0 technologies, *Journal of Research in Innovative Teaching*, 78-87.
- Türkiye Gazeteciler Sendikası (TGC). (2016). Medya ve Çeşitlilik Kılavuzu. <https://www.tgc.org.tr/bildirgeler/medya-ve-cesitlilik-kilavuzu.html>. Erişim tarihi: 08.12.2019
- Wang, Q., Chen, W. & Liang, Y. (2011). The effects of social media on college students. *Research & Analysis*. [Available online at: http://scholarsarchive.jwu.edu/mba_student/5], Retrieved on June 06, 2013.
- We Are Social and Hootsuite, Digital 2019, <https://wearesocial.com/global-digital-report-2019> Erişim tarihi: 01.07.2019
- Weinberg, T (2009) *The New Community Rules: Marketing On The Social Rules*, O'Reilly Media, USA.

Extended Abstract

Aim and Scope

In this study, it was aimed to determine the social media usage levels of the fifth-grade students and the variables related to this level. The aim of this study is to determine whether the use of social media differentiates the aims of using social media in terms of gender, social network usage, age, social media tools, number of shares with social media and usage

periods of social networks. With this data, the relationship between cause and effect and the negative effects of social media were discussed.

Methods

In this study, descriptive survey model was used to define whether social media usage of students differed according to some variables. The screening model is a study approach that aims to define a past or present situation as it is. The individual or object that is the subject of the study tries to define it in its own conditions and as it is. No attempt is made to modify or influence them. (Karasar, 2007). The sample group consisted of 222 fifth grade students at the age of 11, studying in two private and one public secondary schools in Istanbul in 2018.

Findings

The survey research was used in the study and it was carried out with 222, 5th grade students who were studying in Istanbul in 2018. As a result of the study, it was searched whether there were any differences according to the social media tools of membership, duration of use, frequency of use, the average time spent on social media, and the social media tool they mostly use. No significant difference was found between the variables. The results obtained from the study were discussed legal basis and suggestions for the future researches were discussed with effects of social media for children.

Conclusion

Children, who are assured of our future, are highly affected by social media tools and their increasing use in social environments. The interaction, cooperation and mutual communication needed in the cultural relations of individuals has been replaced by the communication channels that have been under the control of the developing technological tools. The levels of relationship with social media can vary directly in relation to children's ages, development, cultural and environmental factors. However, the effects of social media on children may be positive or negative.

In this direction, with the effect of developing technology, social media, television series, videos and others effect schemas. The necessity to place themselves in ready-made visuals created with visuals in their minds with imitation instinct may occur by preventing the acquisition of critical thinking skills without questioning the visuals. If we specify from another direction; In the design of teaching, the aim of the students is to change the mental schemas on their own efforts as well as the existing mental schemas. However, the instinctive and uncontrolled mental schemes, such as those shown, may prevent the previous mental schemes present in the child, rather than the change we were asked to enter into the culture uncontrolled by the artificial environment.